

Křížová cesta ve společenství 14 svatých pomocníků

pro osobní potřebu připravila duchovní správa farnosti Šilheřovice

postní doba 2020

Úvod

Bolest, utrpení, nemoc, nejistota, strach, ponížení, osamocení, odsouzení, posměšky, nemohoucnost, smrt, ... a mnoho dalších pocitů naplňovalo poslední okamžiky Ježíšova života. Pocity, které v současné době prožívají miliony lidí na celém světě; pocity, které prožívají lidé v našem okolí; pocity, které naplňují i naše srdce. Pocity, které nás sblíží s tím, co prožíval Ježíš na své cestě kříže. Pocity, před nimiž se člověk urputně brání po celý svůj život, a zvláště v těchto dnech.

A v každé těžké chvíli svého žití člověk hledá pomoc, oporu a naději, díky nimž se temné okamžiky projasňují světlem. V minulosti se naši předkové utíkali nejen v modlitbě k samotnému Bohu, ale vzývali četné přímluvce o pomoc a přímluvu u nebeského Otce. A tak se nejpozději od 15. století v bavorském prostředí vzývají elitní pomocníci v nouzi, úzkosti a strachu a ochránci před neštěstím a nemocemi – *sv. Achác, Barbora, Blažej, Cyriak, Diviš, Erasmus, Eustach, Jiljí, Jiří, Kateřina Alexandrijská, Kryštof, Markéta Antiochijská, Pantaleon a Vít*.

Kéž modlitba této křížové cesty ve společenství svatých pomocníků nás naplní nadějí a vědomím Boží přítomnosti v těžkých chvílích, které prožíváme, jako naplnila i Krista krácejícího na Golgotu.

1. zastavení

Soud

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Pilát jim řekl: „Co tedy mám učinit s Ježíšem, zvaným Mesiáš?“ Všichni volali: „Ukřižovat!“ Namítl jim: „Čeho se vlastně dopustil?“ Ale oni ještě víc křičeli: „Ukřižovat!“ Když Pilát viděl, že nic nepořídí, ale že pozdvižení je čím dál větší, omyl si ruce před očima zástupu a pravil: „Já nejsem vinen krví toho člověka; je to vaše věc.“ (Mt 27,22-24)

Vedle Ježíše vidíme i tragickou postavu římského prefekta Piláta, který se ve svém rozsudku neřídí pouze vlastním rozumem, ale je ovlivňován vlivnými židovskými předáky, a dokonce i davem lidí. Nedokáže v klidu a s jasným poznáním dojít k vlastnímu závěru, a tak se podvoluje našeptaným lžím velekněží i křiku sročeného davu.

Soudit a odsoudit, ať už právem či neprávem, je tak snadné a jednoduché, ale vždycky s důsledky, které ovlivňují život nejen odsouzených, ale také těch, kteří rozsudek vynášejí. V krizových situacích, pod enormním tlakem a ve víru vnitřních pochyb dokáže člověk rychle vynášet soudy. Stane se dokonce, že takový rozsudek není rozumným míněním, ale názorem druhých lidí, nepřesnou informovaností z medií nebo dokonce i záměrnou lží.

Sv. Diviš, pařížský biskup z 3. století, byl pro svou víru pohanskými Galy na Montmartru stát, ale k úžasu okolostojících nebyl hned mrtev, nýbrž vstal, vzal svou hlavu do rukou a nesl ji několik mil od místa svého mučení k místu svého hrobu. Tam pak padl mrtev. Dnes zde stojí katedrála Saint-Denis. Je vzýván nejen při bolestech hlavy, ale též jako patron proti nesprávnému myšlení a nečistému svědomí.

Modleme se, aby byl i náš rozum osvěcen Božím Duchem, abychom se dokázali správně rozhodovat, nebyli ve svých soudech zbrklí a neodsuzovali pod zdáním domnělého nejlepšího názoru druhých, ale snažili se vytvářet si vlastní úsudek podle nejobjektivnějších pravd.

Sv. Diviši, oroduj za nás.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

2. zastavení

Kříž

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Tu jim ho vydal, aby byl ukřižován, a oni se Ježíše chopili. Nesl svůj kříž a vyšel z města na místo zvané ‚Lebka‘, hebrejsky Golgota. (Jan 19,16-17)

Kříž – v Ježíšově době znamení největších vyvrhelů společnosti odsouzených k potupné a dlouhotrvající smrti. Ježíš je ponížen ještě o to více, že si musí nástroj své smrti na místo popraviště donést sám. Kristus je připoután ke kusu dřeva a bez něj se nemůže vydat na cestu. Kříž od této chvíle patří k Ježíši jako Ježíš ke kříži.

Okamžik zjištění nemoci je momentem, který mění dosavadní způsob života. Od této chvíle kráčí člověk životem s velkým břemenem, který se dalším krokem stává těžším a těžším, možná také nesnesitelným a nepříjemným. Člověk se může cítit svázán a spoután, jako by se stal vězněm vlastní choroby.

*Sv. **Barbora**, jedna z nejoblíbenějších světic z přelomu 3. a 4. století, je známá legendou, v níž ji vlastní otec pro náklonnost ke křesťanství uvěznil ve věži, aby si to rozmyslela. Dívka však přijala nejen víru, ale také křest, což otce natolik rozlítlo, že ji předal soudu a mučení, a nakonec ji vlastní rukou sťal. Sám podle legendy byl okamžitě zabit bleskem. Pod ochranu se k sv. Barboře utíkají nejen horníci a dělostřelci, ale i lidé stížení horečkou, nakaženi morem či vězni.*

Modleme se, abychom dokázali statečně nést kříž ve svém životě podle Kristova příkladu a nebáli se snášet bolesti s tím spojené, abychom vnímali kříž nemoci a utrpení nejen jako přítěž, ale také jako naplnění našeho odhodlání vydat se za Kristem.

Sv. Barboro, oroduj za nás.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

3. zastavení

PRVNÍ PÁD

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Když došel na místo, řekl jim: „Modlete se, abyste neupadli do pokušení.“ Pak se od nich vzdálil, co by kamenem dohodil, klekl a modlil se: „Otče, chceš-li, odejmi ode mne tento kalich, ale ne má, nýbrž tvá vůle se staň.“ Tu se mu zjevil anděl z nebe a dodával mu síly. Ježíš v úzkostech zápasil a modlil se ještě usilovněji; jeho pot kanul na zem jako krůpěje krve. (Lk 22,40-44)

K chůzi a pokroku patří i pád. Zakopnutí, zaškobrtnutí nebo projev únavy a slabosti. Ježíšův první pád může být projevem všeho zmíněného. Když však člověk po upadnutí leží na zemi, mohou mu na mysl přicházet různé myšlenky a pokušení. „Vzdej to! Nemáš na to! Nezvládneš to! Je to zbytečné!“ A mnohé jiné se mohly objevovat i v mysli Krista ležícího v prachu cesty na Golgotu.

Pokušení, které člověka doprovází od okamžiku stvoření, se ho snaží přimět, aby jednal jinak, než je dobré, důležité, Bohem nabízené. Ve chvílích těžkostí se o to více ozývá dáblské pokušení vzdát cestu, na kterou se člověk vydal. Pokušení, že všechno je zbytečné a nesmyslné, pokušení, že stejně já nemohu nic změnit a že jsem jen součástí soukolí, které se nezadržitelně valí vpřed. Pokušení přinášející neklid, ale beznaděj, strach a rezignaci.

Sv. Cyriak (3. stol.) pocházel z rodiny vyššího římského důstojníka a sám nastoupil do armádních služeb římského císaře, kdy jako dozorce bděl nad stavbou Diokleciánových lázní, kterou prováděli křesťanští vězni, jimž se snažil potravinovou i peněžní pomocí zmírnit následky těžké práce, za což byl uvězněn; ve vězení však uzdravil několik slepců, a to se doneslo k císaři, který měl nemocnou dceru posedlou zlým duchem; Cyriak osvobodil císařovu dceru z posedlosti a nechal ji pokřtít; sám se stal jáhnem a v době císaře Maximiana byl umučen. Bývá vzýván při pokušení, posedlosti zlým, exorcismu i v hodině smrti.

Modleme se, abychom dokázali vždy odolat pokušení, které nás svádí zanechat zvolené cesty, abychom dokázali i v okamžicích pádu vždy povstat a přemáhat starého Nepřítele.

Sv. Cyriaku, oroduj za nás.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

4. zastavení

MATKA

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Když ho rodiče spatřili, užasli a jeho matka mu řekla: „Synu, co jsi nám to udělal? Hle, tvůj otec a já jsme tě s úzkostí hledali.“ On jim řekl: „Jak to, že jste mě hledali? Což jste nevěděli, že musím být tam, kde jde o věc mého Otce?“ Ale oni jeho slovu neporozuměli. Pak se s nimi vrátil do Nazareta a poslouchal je. Jeho matka uchovávala to vše ve svém srdci. (Lk 2,48-51)

Matka – slovo, které se člověka hluboce dotkne nejen proto, že dává dítěti život, ale také proto, že se o něj s láskou stará a pečuje a vždy jí na dítěti tolik záleží. Pro své dítě má matka doširoka otevřené srdce. Nejbolestnějším okamžikem v životě každé matky je vidět trpět a umírat vlastní dítě. Tak jak to zakusila i Maria při setkání se svým synem Ježíšem. Bolest Syna hluboce zraňovala Matku a byla ještě znásobena nemožností pomoci.

Kolik matek v dnešním světě bolestně zraňuje utrpení, nemoci a smrt jejich dětí. I jejich bolest je znásobována tím, že svým dětem nemohou žádným způsobem pomoci. Nejde utišit bolest, kterou děti prožívají, nejde zahnat obavy z utrpení, které se mohou každý den zhoršovat, nejde odstranit pláč a žal nad smrtí těch nejmilovanějších. Srdce, pod nímž dítě přicházelo na svět, je zraněno a trpí.

Sv. Markéta pocházela z maloasijské Antiochie z rodiny pohanského kněze; v útlém dětském věku jí zemřela matka, a tak se o ni starala křesťanská chůva; dívka byla velice krásná, proto si ji vyhlédl místní prefekt Olibrius, chtěl ji svést a vzít si za ženu, ale Markéta se zasvětila Bohu a prefektovi se nepoddala; ten ji dal mučit s nadějí, že se své křesťanské víry vzdá a svolí ke sňatku; Markéta však odrazila nejen prefektovy námluvy a mučení, ale i sliby ďábla ve vězení, že ji zachrání, když se mu podvolí, dívka však odmítla, a tak ji ďábel v podobě draka pohltil; Markéta pomocí kříže z draka vyšla a zahnala ho; nakonec byla sťata. Stala se patronkou dívek a panen, také všech těhotných žen a matek i těch, kteří bojují se zlem.

Modleme se za všechny matky a otce, jejichž děti jakýmkoliv způsobem trpí; modleme se za ty ženy, které očekávají narození dítěte, i ty, které znemožnily příchod nového života na svět; modleme se za naše rodiče a vyprošujme jim Boží požehnání za jejich starosti, péči a lásku; modleme se, abychom se i my stali dobrými rodiči a vychovateli dětí.

Sv. Markéto Antiochijská, oroduj za nás.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

5. zastavení

ŠIMON

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Cestou přinutili nějakého Šimona z Kyrény, otce Alexandrova a Rufova, který šel z venkova, aby mu nesl kříž. (Mk 15,21)

Břemeno kříže je nesnesitelně těžké, nejenže je nepříjemné, ale také tlačí níž a níž k zemi. Nést je sám je v této chvíli téměř nemožné. A tak vojáci nutí k pomoci Šimona, muže vracejícího se po celodenní práci z pole, unaveného, upoceného a v duchu nepřítomného. Možná se vzpouzel, hledal spoustu výmluv, jak se vyhnout úkolu nést s odsouzencem nástroj jeho smrti, možná se i bránil – nic nepomohlo. Musel se přidat k Ježíši a vzít na sebe kus onoho dřeva.

Prosím, pomozte! Výzva, která je v posledních dnech slyšet na každém rohu a z každého média. Pomozte nemocným, starým, opuštěným, nemohoucím, dětem, zdravotníkům... pomozte, prosím! Slyšíme tuto výzvu a možná si ji, podobně jako Šimon, hlouběji nevšímáme. Máme dost svých starostí, povinností a práce. Vždyť může pomoci někdo jiný, jsou na to přece určeni lidé, nakonec i stát má povinnost pomáhat, tak ať se starají druzí... Snad není moc zapotřebí, aby nás někdo k pomoci nutil, možná že stačil jen příklad někoho jiného a my jsme přiložili ruku k dílu.

Sv. Kryštof (původně Reprobis) je znám díky legendě o přenášení dítěte přes řeku. Dostal se k této práci tím, že celý život usiloval sloužit tomu nejmocnějšímu králi, jehož se všichni bojí; pro svou obrovitou postavu, ale nehezký vzhled byl předurčen k vojenské službě; zjistil však, že se jeho panovník bojí ďábla, a tak mu odešel sloužit; poznal ale, že i ďábel se strachy třese před znamením kříže; hledal tedy někoho, kdo mu objasní, proč se ďábel tak bojí kříže, až narazil na poustevníka, který mu vše vysvětlil a řekl, že sloužit Kristu má přepravováním poutníků přes řeku. A když nesl Dítě, nemohl Je téměř unést; od Dítěte se dověděl, že přenášel Krále celého světa, jehož tíhu právě nesl na ramenou. Díky legendě se stal Kryštof patronem poutníků a lidí na cestách, řidičů i pilotů. Lidé jej vzývali při povodních i špatnému počasí (liják, kroupy), ale také proti moru a náhlé smrti.

Modleme se za všechny lidi, aby měli citlivé srdce a pozorné smysly k volání o pomoc; modleme se, aby byl dostatek těch, kteří se nezištně a ochotně přidají ke službě a pomoci; modleme se za sebe, abychom nikdy neodmítali pomoc poskytnout.

Sv. Kryštofe, oroduj za nás.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

6. zastavení

VERONIKA

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Zpovzdálí přihlíželo mnoho žen, které provázely Ježíše z Galileje, aby se o něj staraly; mezi nimi Marie z Magdaly, Marie, matka Jakubova i Josefova, a matka synů Zebedeových. (Mt 27,55-56)

Pomocné ruce ženy zastavují Ježíše na cestě k cíli. Nic velkého, a přesto něco velice důležitého vykonala tato žena Veronika na křížové cestě. Byla nadmíru vnímavá, když dokázala podat šátek k otření potu, krve a špíny z Kristova obličej. Nemohla se bezděky dívat na tak velké utrpení, které Ježíš prožíval. Vystoupila z přihlížejícího davu a podle svých možností a sil Ježíši posloužila. Odměnou jí byla otisknutá Ježíšova tvář nejen na šátku, ale především v jejím srdci.

Velký dav lidí sleduje utrpení mnoha nemocných a nakažených. Z tohoto davu vyčnívají ruce těch, kteří se co nejlépe snaží pomoci s bojem proti nemoci. Ruce lékařů, zdravotních sester, mediků, ošetřovatelek a pečovatelů a dalšího zdravotnického či sociálního personálu. Ruce, které nezůstaly nečinně ležet v klíně, ale vrhly se bojovat s neviditelným nepřítelem a pomoci tak těm nejpotřebnějším.

Sv. Pantaleon pocházel z významné rodiny v Nikomédii a studoval lékařství. Během studií se seznámil se starým křesťanským knězem, jemuž vyjevil své tajné přání stát se osobním lékařem císaře; starý kněz mu řekl, že existuje Lékař, který je moudřejší, významnější než jiní a mocnější a který dokázal léčit pouhým slovem. Mladý medik byl unesen z vyprávění o Lékaři-Ježíši a scházel se s knězem velice často; jednou při cestě ke knězi narazil na opuštěné dítě, které nehybně leželo na cestě, poblíž se plazil jedovatý had; vzpomněl si na moc slova Lékaře a je-li vskutku tak mocný, pomůže i jemu; dítě se podařilo zachránit a Pantaleon se nechal starým knězem pokřtít. Později se stal významným a lidmi vyhledávaným lékařem, který se dostal před císařský soud a když odmítl vzdát se křesťanské víry, byl mučen, přibit k olivovému stromu a nakonec sťat. Křesťané se utíkají k Pantaleonovi o přímluvu ve všech různých nemocech, zejm. těch nejhorších (tuberkulóza, rakovina).

Modleme se za všechny lékaře, aby se stali nástroji k uzdravení; modleme se za zdravotní sestry a všechen personál, aby dokázali být vnímaví, empatičtí a obětaví jako Veronika; modleme se za ošetřovatele a lidi v sociálních službách, aby přinášeli nemocným nejen potřebnou péči, ale také osvěžovali jejich nitro radostnou zprávou o Lékaři Ježíši Kristu.

Sv. Pantaleone, oroduj za nás.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

7. zastavení

DRUHÝ PÁD

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Šimon Petr mu řekl: „Pane, kam odcházíš?“ Ježíš odpověděl: „Kam já jdu, tam mne nyní následovat nemůžeš; budeš mne však následovat později.“ Šimon Petr mu řekl: „Pane, proč tě nemohu nyní následovat? Svůj život za tebe položím.“ Ježíš odpověděl: „Svůj život za mne položíš? Amen, amen, pravím tobě: Než kohout zakokrhá, třikrát mě zapřeš.“ (Jan 13,36-38)

Cíl je jistý, cesta také, dokonce i způsob smrti. Jistota Odsouzeného k smrti je další těžkostí na poslední cestě v životě. S jistotou a nadšením Petr zvolal, že bude Krista následovat... a není zde. Ježíš ví, že musí ve své cestě pokračovat. Ale tíha, slabost a bolest komplikují tuto cestu a vedou spíše k pádu než ke směřování k cíli. V této chvíli je jedinou jistotou to, že stejně jak leží na silnici, bude muset opět vstát, vzít své břemeno a kráčet cestou vzhůru.

Jistota činí člověka sebevědomým a mnohdy ho vede k pýše, ješitnosti a egoismu. O to bolestnější je pád, který přichází v okamžiku nejistoty, pochybností a skepse. Najednou se hroutl život a celý svět. Největší jistotou člověka je vědomí vlastní nedostatečnosti. Pád ale nemá vést k totální rezignaci, nýbrž k poučení a hledání opravdové a jisté opory pro život.

Sv. Blažej je velice oblíbený světec pocházející z počátku 4. století ze Sebaste, kde se stal biskupem, ale během pronásledování se uchýlil do samoty jeskyně; jako schopný lékař uzdravoval lidská těla i duše, a dokonce i zvířata; při honitbě jej však císařští vojáci našli usebraného v modlitbě, zajali jej a odvěkli do vězení, kde nadále léčil vězněné, pomáhal modlitbou a zachránil i dítě dusící se rybí kostí. Prefekt Agricola přemlouval biskupa, aby odpadl od víry, obětoval pohanským bohům a stal se příkladem pro druhé k odpadu od křesťanství; Blažej však zůstal ve víře pevný a nezlomilo ho ani několikeré mučení železnými hřebeny; nakonec byl popraven stětím. Brzy byl sv. Blažej vzýván při krčních bolestech, kašli či bolestech zubů, ale i jako ochránce zvířat, proti moru, kožním vyrážkám a lišejí; je přímluvcem ve vytrvalosti ve víře.

Modleme se za každého z nás, aby jistota, kterou v životě máme, nás nevedla k samolibosti a přehnanému sebevědomí, ale abychom ji stále více upevňovali v Bohu, který je tou nejjistější jistotou v životě člověka; modleme se za všechny zklamané, pochybovačné a sklíčené, aby je Bůh naplnil světlem poznání a milosti.

Sv. Blažej, oroduj za nás.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

8. zastavení

PLAČÍCÍ ŽENY

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Za ním šel veliký zástup lidu; ženy nad ním nařikaly a oplakávaly ho. Ježíš se k nim obrátil a řekl: „Dcery jeruzalémské, nade mnou neplačte! Plačte nad sebou a nad svými dětmi; hle, přicházejí dny, kdy budou říkat: ‚Blaze neplodným, blaze těm, které nikdy nerodily a nekojily!‘ Tehdy řeknou horám: Padněte na nás, a pahrbkům: Přikryjte nás!“ (Lk 23,27-30)

Ježíš neodmítá soucit, který mu projevují okolostojící ženy, byť to mohl být soucit předstíraný. Ježíš ale vybízí ženy, aby své city zaměřily správným směrem, tam kde jich je zapotřebí, tam kde tolik scházejí, tam kde jsou jen povinné.

Kolik citů je v této těžké době vidět na veřejnosti, avšak kolik emocí je jen zdánlivých a domnělých, kolik emocí je vynucených a kolik jich ve skutečnosti schází. Opravdový soucit není měřitelný čočkou fotoaparátu či kamery ani zaznamenaný na diktafon. Opravdový cit vychází z hloubi nitra člověka. Cit, kterým mrháme na veřejnosti, ale který schází na tom nejdůležitějším místě – v rodinách, manželských vztazích a mezi rodiči a dětmi.

Sv. Eustach byl římský generál ve službách císaře Trajána (2. stol.), který rád chodil na lov; jednou při lovu spatřil statného jelena, jemuž mezi paroží zářil kříž, a uslyšel hlas: Šel jsi na lov, ale já jsem přišel ulovit tebe! Byl to Ježíšův hlas, který vojákem natolik pohnul, že se obrátil a přijal křest. Přijetím křtu přišly na Eustacha tvrdé rány podobné jako v případě starozákonního Joba: smrt služebnictva, úhyn dobytka, loupeže a zhářství nepřátel, pronásledování sousedy, vystěhování, únos manželky do otroctví, ztráta dvou synů. Po těžkém období se vrací ke službě v armádě, kde se nakonec shledává se svými syny i manželkou. Celá rodina odmítla obětovat pohanickým bohům za záchranu, a tak byli společně umučeni. Eustach není jen patronem myslivců a lovců, ale také manželství a rodinných vztahů.

Modleme se za naše rodiny, za porozumění, lásku a toleranci, modleme se za všechny rodiny, kde dochází k nersvárům, hádkám a mezigeneračním sporům, modleme se za rodiny, které se navzájem odcizují a rozpadají, modleme se za rodiny neúplné či stížené jakýmkoli neštěstím – ať Boží pokoj, láska a milosrdenství zavládne v srdcích i vztazích všech.

Sv. Eustachu, oroduj za nás.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

9. zastavení

TŘETÍ PÁD

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Pak ho ďábel vezme na velmi vysokou horu, ukáže mu všechna království světa i jejich slávu a řekne mu: „Toto všechno ti dám, padneš-li přede mnou a budeš se mi klanět.“ Tu mu Ježíš odpoví: „Jdi z cesty, satane; neboť je psáno: ,Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho jediného uctívat.““ (Mt 4,8-10)

Poslední pád zaznamenaný na křížové cestě se pro Krista stává ještě více bolestnější než předchozí. Leží na zemi, ponížen, potupen, ne jako král, ale jako nejposlednější ze všech. Ten, kterému se na nebi klaní andělské zástupy, nyní sám klečí v prachu země. Možná že se Ježíši vybavila satanova slova, jimiž ho vábil k pokloně, za což by získal slávu veškerého světa. Možná že uvažoval, jak by to v této chvíli vypadalo, kdyby nabídku přijal. Pokora, poslušnost a láska k Otci ho tehdy vedly k odmítnutí, teď ho vedou k povstání a pokračování na cestě.

Pýcha předchází pád, tvrdí staré pořekadlo. Pýcha člověka vede častokráte k pádu, kdy si uvědomí, že na všechno nestačí sám svým rozumem a umem. Pýcha vede člověka k přehlížení druhých a touze zvládat dané situace vlastními silami. V boji s nepřítelem se mnohdy projeví pýcha v okamžicích, kdy přichází zdánlivý úspěch, žel je to Pyrrhovo vítězství vedoucí k obrovskému pádu. To, že něco nejde podle mých představ, že se situace nevyvíjí podle připravených plánů, že není vidět maličký úspěch nás nemá odradit v usilovném boji. A když přichází malé vítězství, pokrok v těžké situaci nebo jen pozitivní zpráva, nesmí se projevovat nadutost a pýcha, brzy pak totiž následuje pád.

Sv. Kateřina Alexandrijská pocházela z egyptské vznešené rodiny, dostalo se jí tudíž náležitého vzdělání a vynikala ve filosofických debatách. Podle legendy však byla velice domýšlivá, ješitná a pyšná a dávala to druhým citelně znát, až na starého poustevníka, který ji dokázal říct pravdu o Ježíši. Vlivem tohoto muže přijala křest a vložila veškerý svůj řečnický um do hlásání evangelia. Největší disputaci vedla před samotným císařem s 50 pohanskými uenci, které přesvědčila a dokonce přivedla ke křtu. Hněv císaře se projevil v trýznivém mučení hřeby obitým kolem, které se na prosbu Kateřiny rozpadlo, nakonec byla sřata mečem. Sv. Kateřina je patronkou filosofů, učitelů i studentů, řečníků a knihovníků, ale také kolářů. Je též přímělkyní při ztroskotání životních plánů, bolestech jazyka nebo náhlé smrti.

Modleme se, abychom nepropadali přesměřujícímu sebevědomí, které vede k pýše a domýšlivosti; modleme se, abychom za vše dobré dokázali vzdávat díky Bohu, který nás obdařil umem a schopnostmi, i druhým lidem, kteří nám v životě pomáhají; modleme se, abychom dokázali vždy vstát, když upadneme a bortí se naše životní plány.

Sv. Kateřino Alexandrijská, oroduj za nás.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

ŠATY

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Když vojáci Ježíše ukřižovali, vzali jeho šaty a rozdělili je na čtyři díly, každému vojákovi díl; zbýval ještě spodní šat. Ten šat byl beze švů, odshora vcelku utkaný. Řekli si mezi sebou: „Netrhejme jej, ale losujme o něj, čím bude!“ To proto, aby se naplnilo Písmo: „Rozdělili si mé šaty a o můj oděv metali los.“ To tedy vojáci provedli. (Jan 19,23-24)

I o to poslední, co Ježíši zůstalo, přišel. Šaty, které přikrývaly tělo rozdrásané bičováním, šaty nasáklé krví a potem, šaty, které jediné svědčily o důstojnosti člověka. Většího ponížení se Ježíši nemohlo dostat, než že zůstal stát před mučiteli, kněžími i lidmi téměř nahý. Toto obnažení je pro každého člověka něčím strašným a potupným. Zůstat všem na odiv beze studu a plný hany.

Šaty dělají člověka. A přesto jakmile odložíme oblečení, jsme si všichni podobní a navzájem si rovni ve své lidské důstojnosti. Té důstojnosti, jíž jsou zbavováni všichni, kteří přišli v extrémních časech úplně o všechno – o rodinu, o přátele, o finance, o práci, o jídlo, o domov, o zdraví, o životní jistoty... zůstávají doslova nazí všem na očích a nemohou se svou nahotou fyzickou i duševní nic udělat. A do toho se přidávají další okolnosti, které drásají zmučené tělo a ztrápené nitro.

Sv. Erasmus se stal na konci 3. století biskupem ve Formiu nebo v Antiochii; před pronásledováním za císaře Diokleciána uprchl do Libanonu, ale na andělův příkaz se vrátil zpět; brzy byl však zajat, vězněn a krutě mučen. Podle legendy prodělal nelidské mučení – byl bičován, polit žhavou smolou a zapálen, mořen hladem – to vše s andělovou pomocí přestál; měl podstoupit poslední a nejohavnější mučení, kdy mu voják rozpáral břicho a střeva zaživa navíjel na hřídel. Podle jedné legendy i toto přežil a po plavbě do Formia se zde stal biskupem. Je vzýván při všech břišních a zažívacích problémech (kolika, střevní nemoci, křeče, porodní bolesti), ale také při emocionálních hnutích nitra.

Modleme se za lidi, kteří přišli o vše, co měli, a zůstali nazí, aby je láska Boha i lidí přikryla a naplnila novou nadějí; modleme se také za sebe, abychom nebrali lidem nezbytné věci pro život; modleme se i za ty, kteří nepociťují správné emoce a setrvávají ve svých zvrácenostech.

Svatý Erasme, oroduj za nás.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

11. zastavení

KŘÍŽOVÁNÍ

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Spolu s ním byli vedeni na smrt ještě dva zločinci. Když přišli na místo, které se nazývá Lebka, ukřižovali jej i ty zločince, jednoho po jeho pravici a druhého po levici. Ježíš řekl: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.“ O jeho šaty se rozdělili losem. Lid stál a díval se. (Lk 23,32-35a)

Na vrcholku Golgoty se zdá, že je všemu již konec. A přeci ne. Vojáci nemilosrdně připoutávají Kristovo tělo k břemenu, které si po celou cestu nesl, k nástroji, na němž má potupně zemřít. V tichu golgotské hory se nesou rány kladiva, kterým vojáci profesionálně vtlučují hřeby do Kristových rukou i nohou. Ruce i nohy nelítostně přibíjejí ke kříži. Nohy, které byly neustále na cestách za druhými lidmi, které spěchaly k milovaným, které neváhaly učinit první krok k člověku. Ruce, které tak často žehnaly, které uzdravovaly, které se s láskou dotýkaly druhých. Nyní se již nesmí ani pohnout, jsou znehybněny, mají být umlčeny.

Zůstat připoutaný na lůžko je pro zdravého člověka něco nepředstavitelného. Nesmět hýbat ani jednou končetinou, zůstat ochrnutý, nemoci se postavit ani otevřenou dlaní pohladit. Kolik takových lidí je dnes doslova přibito na nemocniční lůžko a jejich tělesná schránka nefunguje tak, jak má. A končetiny jsou probodány ne hřeby, ale různými jehlami s hadičkami. Trpí a sténají...

Sv. Jiljí žil v druhé polovině 7. století a pocházel z athénské vznešené a bohaté křesťanské rodiny; byl velice soucitný k nemocným a trpícím, zděděný majetek rozdál chudým, polonahému žebrákovi dokonce daroval vlastní šat; odplul do Galie a stal se poustevníkem při řece Rhône, ve své jeskyni trávil čas na modlitbách a rozjímáním, živil se mlékem divoké laně; podle legendy právě tuto nádhernou laň toužil ulovit vizigótský král, pronásledoval ji až k jeskyni, kde žil poustevník, atěsně před vchodem na laň vystřelil, šíp však minul cíl a prolétl do jeskyně, kde zasáhl poustevníka do nohy; lovci našli postřeleného, zraněného a zmrzačeného Jiljího; král se chtěl ospravedlnit dary, které ale poustevník nepřijal, a tak v blízkosti jeskyně vybudoval klášter (dnešní Saint-Gilles-du-Gard), kde se Jiljí stal opatem a kde také zakončil svou životní pouť. Sv. Jiljí je označován za patrona žebráků, mrzáků, invalidů, handicapovaných, kojících žen a také je vzýván na ochranu proti moru, rakovině nebo i nočním můrám.

Modleme se za všechny lidi upoutané na lůžko, kteří se nemohou postarat sami o sebe, aby měli dostatek ošetřovatelů, ale také aby dokázali čerpat sílu z Kristova kříže pro svůj boj; modleme se za všechny handicapované, aby i přes svou nevýhodu obohacovali druhé lidi; modleme se také za sebe, abychom se nikdy tělesně či duševně postiženým neposmívali a nevyvyšovali se nad nimi, ale abychom jim dokázali účinně pomáhat.

Sv. Jiljí, oroduj za nás.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

12. zastavení

SMRT

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Když bylo poledne, nastala tma po celé zemi až do tří hodin. O třetí hodině zvolal Ježíš mocným hlasem: „Eloi, Eloi, lema sabachtani?“, což přeloženo znamená: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ Když to uslyšeli, říkali někteří z těch, kdo stáli okolo: „Hle, volá Eliáše.“ Kdosi pak odběhl, namočil houbu v octě, nabodl ji na prut a dával mu pít se slovy: „Počkejte, uvidíme, přijde-li ho Eliáš sejmut.“ Ale Ježíš vydal mocný hlas a skonal. Tu se chrámová opona roztrhla vpůli odshora až dolů. A když uviděl setník, který stál před ním, že takto skonal, řekl: „Ten člověk byl opravdu Syn Boží.“ (Mk 15,33-39)

Dokonáno je! Mocný hlas, který je tím posledním, co Ježíš na kříži vysloví, a vydechne naposled. Tajemství smrti se dotýká i Božího Syna. Zemřel a možná to pro hlídkující vojáky nebylo nic nového, kolikrát již viděli umírat zločince. Přesto však smrt tohoto židovského krále je zasáhla tak hluboce, že na ni nedokázali zapomenout, dokonce vnímali, že na kříži nezemřel nějaký obyčejný trestanec či podrobený král, ale někdo víc – Syn Boží. Jeho smrt proměnila život všech lidí.

Den za dnem přibývají lidé, kteří své nemoci podléhají a umírají. Staří, mladí, dospělí v produktivním věku, dokonce i děti. Tajemství smrti se dotýká všech, nikoho nevyjímaje. Někoho se dotkne v brzkém věku, u jiného čeká v jeho závěru. Jednou přijde okamžik, kdy se dotkne i mého života. Již teď musíme o chvíli našeho odchodu ze světa přemýšlet, připravit se a pokojně ji očekávat.

Sv. Jiří je ze všech pomocníků tím nejznámějším; kapadocký voják žijící v 3. století je znám pro svůj boj s drakem, který otrávil celou zemi, v níž se usadil u jezera; svým otráveným dechem zabíjel obyvatele města a ti mu přislíbili oběti z ovcí a později dětí, aby víc neškodil; Jiří s armádou projížděl okolo, když měla být obětována princezna, a přislíbil jí, že se jí nic nestane a ve jménu Ježíše Krista jí pomůže, a tak se i stalo, Jiří draka přemohl, podrobil si ho a nakonec i zabil; obyvatelé města přijali křesťanskou víru a postavili na místě hrůzných skutků kostel; později se vzdal svého postavení a majetku a za krutého pronásledování křesťanů byl několikrát a různými způsoby mučen (hřeby obité kolo, nápoj s jedem, železné tyče, rozpálené vápno) až byl nakonec před branami města Lydda popraven. Velký přímlovce vojáků, skautů, Anglie, Malty, Moskvy, malomocných, nakažených morem a různými epidemiemi a také v boji se zlem a náhlou smrtí.

Modleme se za ty, kdo jsou blízko smrti, aby bez obav vložili své životy do Božích rukou a v pokoji přešli z tohoto světa do nebeského království; modleme se za ty, kdo pečují o umírající, aby jim byli v této těžké chvíli oporou; modleme se za sebe, abychom se dokázali na smrt připravit a aby byla upevněna naše víra ve vítězství Božího života nad smrtí.

Svatý Jiří, oroduj za nás.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

13. zastavení

NÁRUČ MATKY

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

U Ježíšova kříže stály jeho matka a sestra jeho matky, Marie Kleofášova a Marie Magdalská. Když Ježíš spatřil matku a vedle ní učedníka, kterého miloval, řekl matce: „Ženo, hle, tvůj syn!“ Potom řekl tomu učedníkovi: „Hle, tvá matka!“ V tu hodinu ji onen učedník přijal k sobě. (Jan 19,25-27)

Absolutní dno vlastního života. Něco podobného musela prožívat Maria, když do její náručí vložili mrtvé Ježíšovo tělo. To tělo, které poprvé držela v betlémské stáji, nyní znovu tiše objímá. Všem je konec. Prázdnota, smutek, žal, bolest, beznaděj, zoufalství... pocity, které se jistě mísily v Mariině srdci. Milovaný Syn je mrtev.

Zoufalství – pocit, který člověk nechce nikdy zažít. Zoufalství, v němž není místo pro naději, zlepšení hrůzostrašné situace či pohled do budoucna. Nic, temnota, prázdno doprovázejí zoufalého člověka. Pocity, které naplňují člověka v bezvýchodné situaci, když vidí potřebné, nemocné a umírající, a nemá žádnou možnost těmto lidem pomoci. Chvilé, kdy selhávají všechny lidské prostředky, a člověk nevěřícně zírá, co se ještě může přihodit. Ruce jsou těžké, hlavou tepe migréna, v ústech je sucho, srdce bije jak splašené... Zoufalství...

Sv. Achác byl centurionem v římské armádě za císaře Diokleciána a stal se křesťanem, což bylo pod trestem smrti zakázáno; se svou legií se dostal do těžké bitvy na úbočí hory Ararat, když se náhle zjevil anděl, který přislíbil pomoc, když se vojáci obrátí na křesťanskou víru; i přes hrozbu bičování trnám a křižování mnozí přestoupili a přijali stanovený trest, mezi nimi i Achác; podle legendy zůstalo na popravišti deset tisíc římských vojáků. Podle jiné legendy byl Achác s vojskem v Thrákii, odkud jej převezli do Byzance a tam popravili mečem. Sv. Achác byl uctíván jako pomocník v pokušení proti víře, ochránce před těžkými nemocemi a v bezvýchodných a zoufalých situacích.

Modleme se za všechny, kteří se nacházejí v bezvýchodné situaci, kteří prožívají beznaděj a sklíčenost, kteří si neví rady a jsou osamoceni, aby hledali pomoc a oporu v Bohu samotném; modleme se také za sebe, abychom dokázali být vnímaví vůči zoufalým lidem a vlévali jim do života naději.

Sv. Acháci, oroduj za nás.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

HROB

Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti. Neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Když nastal večer, přišel zámožný člověk z Arimatie, jménem Josef, který také patřil k Ježíšovým učedníkům. Ten přišel k Pilátovi a požádal o Ježíšovo tělo. Pilát přikázal, aby mu je dali. Josef tělo přijal, zavinul je do čistého plátna a položil je do svého nového hrobu, který měl vytesán ve skále; ke vchodu do hrobu přivalil veliký kámen a odešel. (Mt 27, 57-60)

Ticho, temnota a prázdnota hrobu jsou tak výmluvné. Teď je vše skončeno, když je Ježíšovo tělo uloženo do skály a zavaleno těžkým kamenem, jak je tomu na Blízkém východě zvykem. Hrob, který měl být posledním místem triumfu zla nad Ježíšovým dílem.

Pohřeb je závěrečnou součástí lidského života. Je krásným, byť bolestným zvykem rozloučit se s drahými zemřelými, doprovodit je na jejich poslední cestě a uložit k věčnému odpočinku k předkům do hrobu. V moderní době jsme od tohoto zvyku na mnoha místech upustili z důvodu obrovského žalu a neschopností se s pocity vyrovnat. A kolik zemřelých v tomto čase naopak nemá nárok ani na ten nejobyčejnější pohřeb, na možnost pro pozůstalé naposledy se rozloučit, na uložení do hrobu za přítomnosti široké rodiny, přátel a veřejnosti. Kolik takových lidí je pohřbeno rychle, bez meškání a možná i anonymně.

Sv. Vít je nejmladším z pomocníků; narodil se na sklonku 3. století do rodiny bohatého sicilského pohana, o výchovu se však starali křesťané – chůva Krescencie a učitel Modestus, kteří chlapce tajně vedli ke křesťanské víře; vše se ale prozradilo, a tak sedmiletý (či dvanáctiletý) Vít musel se svými opatrovníky utéct ze Sicílie do Lukánie; podle legendy se dostali i do Říma na císařský dvůr, kde měl Vít uzdravit Diokleciánova syna z posedlosti; odměnou však bylo kruté mučení, neboť Vít odmítl obětovat pohanským bohům a vytrval v křesťanské víře; byl uvržen do kotle s vroucím olejem, smůlou a olovem, byl předhozen lvům, kteří mu neuškodili, ale olizovali nohy; nakonec byl spolu se svými vychovateli popraven stětím; jejich těla byla andělem (či orlem) přenesena k věčnému odpočinku zpět do Lukánie. Sv. Vít je patronem dětí a mládeže, herců a komediantů, ochránce před epilepsií, očními chorobami, Sydenhamovým syndromem (tanec sv. Víta), hysterií a uštknutí hadem, přímluvcem proti zaspání a k získání životní energie.

Modleme se za všechny zemřelé, zvláště v této pandemické době, aby došli věčného spočinutí v Božím království, aby jim Bůh byl milosrdným Soudcem a milujícím Otcem s otevřenou náručí; modleme se za pozůstalé, aby jejich zármutek, bolest a pláč byly naplněny Boží láskou a podporou nejbližších i přátel; modleme se za všechny duše zemřelých, na které nikdo nepamatuje.

Sv. Víte, oroduj za nás.

Pro své svaté slavné rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi.

Prvního dne po sobotě, za časného jitra, přišly ženy k hrobu s vonnými mastmi, které připravily. Nalezly však kámen od hrobu odvalený. Vešly dovnitř, ale tělo Pána Ježíše nenašly. A jak nad tím byly bezradné, stanuli u nich dva muži v zářícím rouchu. Zachvátil je strach a sklonily tvář k zemi. Ale oni jim řekli: „Proč hledáte živého mezi mrtvými? Není zde, byl vzkříšen. Vzpomeňte si, jak vám řekl, když byl ještě v Galileji, že Syn člověka musí být vydán do rukou hříšných lidí, být ukřižován a třetího dne vstát.“ Tu se rozpomenuly na jeho slova, vrátily se od hrobu a oznámily všecko jedenácti učedníkům i všem ostatním. (Lk 24,1-9)

Hrob neřekl své poslední slovo, to vyslovil ten, který je sám Slovo – Slovo života přemáhající moc smrti a zla. Slovo, které jsme i my přijali do svého života a kterým se necháváme oslovovat. Kéž toto Slovo zazní jako rozhodné a definitivní i v tomto čase zla, nemoci a utrpení.

Sv. Jan Pavel II. Řekl: *Jedině láska nás činí nepřemožitelnými!* Kéž Boží láska dodává všem potřebné síly ke zvládnutí aktuální situace a kéž Jeho láska je naší zbraní, s níž nebudeme poraženi.

Modleme se:

Čtrnáct svatých pomocníků, kteří jste sloužili Bohu ve své pokoře a věrnosti zde na zemi a nyní se těšíte z Jeho přítomnosti v nebi, neboť jste vytrvali až do smrti a získali korunu věčného života. Pamatujte na nás v nebezpečí, které nás obklopuje v tomto údolí slz a přimlouvejte se za nás ve všech našich potřebách. Amen.

Litanie k svatým 14 pomocníkům v nouzi

Pane, smiluj se

Kriste, smiluj se

Pane, smiluj se

Bože, náš nebeský Otče – *smiluj se nad námi.*

Bože Synu, vykupiteli světa

Bože Duchu Svatý

Bože v Trojici jediný

Svatá Maria – *oroduj za nás!*

Svatá Boží Rodičko

Svatá Panno Panen

Útěcho trpících

Svatý Michaeli, Gabrieli a Rafaeli

Všichni svatí Andělé a Archandělé

Svatý Josefe, pomocníku ve všech souženích a starostech

Svatý Jiří, mučedníku Kristův a záštito němé tváře

Svatý Blažej, biskupe a patrone chudých

Svatý Erasme, ochránce utiskovaných a nemocných

Svatý Pantaleone, zázračný přímluvce k uzdravení

Svatý Víte, ochránce čistoty a zdravé mysli

Svatý Kryštofe, na cestách a ve všech nebezpečích

Svatý Diviši, zrcadlo víry a naděje

Svatý Cyriaku, ve všech pokušeních

Svatý Achácie, vojína víry

Svatý Eustachu, v soužení a trápení

Svatá Barboro, v horečkách a nemoci

Svatý Jiljí, ochránce invalidů a patrone svaté zpovědi

Svatá Markéto, ochránkyně rodiček a pravé víry

Svatá Kateřino, v hodině smrti

Všichni svatí a světice Boží

Ode všeho zlého – *vysvobod' nás Pane*

Ode všeho hříchu

Od úkladů ďáblových

Od hněvu, nenávisti a zlé vůle

Od pokušení a nástrah

Ode všech neštěstí a procesů

Od strachu a úzkosti

Z každého boje a zápasu

Od útoků světa a nepřátel

Ode všech nemocí

Od ohrožení rodiny

Od ztrát majetku

Od škod z vody a ohně

Od ztráty dobré pověsti

Od hladu, nouze a války

Od náhlé smrti

Od smrti věčné

Svým svatým vtělením

Svou smrtí a zmrtvýchvstáním

Sesláním Ducha Svatého

V den soudný, my hříšníci, – *prosíme tě vyslyš nás*

Abys nás na svém hrozném soudu ušetřil

Abys svatou církev řídil a zchoval

Abys nás ve svaté službě své posilnil a zchoval

Abys všem našim dobrodincům věčnými statky odplatil

Abys nám naši práci požehnal, její plody rozmnožil a dále uchoval

Abys nám na přímluvu Čtrnácti svatých pomocníků uzdravení dal

Abys všem našim zemřelým odpočinutí věčné ve Tvé slávě dáti ráčil

Ježíši Kriste, Synu Boha živého

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa – *smiluj se nad námi*

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa

Kriste uslyš nás

Kriste vyslyš nás

Modleme se:

Všemohoucí věčný Bože, jenž jsi věnoval mimořádné milosti a dary svým svatým služebníkům Jiřímu, Barboře, Blažejí, Kateřině, Kryštofovi, Cyriaku, Diviši, Erasmu, Eustachovi, Jiljí, Achacioví, Markétě, Vítu a Pantaleonovi, vyslyš milostivě prosby všech, kdo se odvolávají na tvoje nezměrné milosrdenství.

Dej nám, prosíme, ať umíme napodobit jejich odvahu v překonávání všech pokušení a chraň nás na jejich přímluvu ode všech nebezpečí pro duši, mysl i tělo, abychom mohli sloužit Tobě ve zdraví těla a v čistotě srdce. Skrze Krista našeho Pána.

Amen

